

A szenyéri templom

2009 június 03. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Magyar Nemzet szombati magazinjának egyik legérdekesebb sorozatát közöljük le folytatásokban, melyben a remek Ludwig Emil megmutatja nekünk a rejtőzködő Magyarország eldugott kincseit, melyek mellett sokszor figyelmetlenül elhaladunk a mindennapi rohanó életünk során. Vigyázzunk ezekre a páratlan kincsekre, hiszen ezek a kincsek alappillérei szeretett Hazánknak.

Somogyban, a Balatontól délre húzódó egyik völgyben, ahol az Ősi vízjárás mentén halad a mai országút és a vasút, halastóvá szélesedő folyócska közelében fekszik Szenyér. A ma hétszáz lelkes község fölötti dombháton egykor vár – vélhetően csak árokkal és palánkkal övezett egyszeri erődítmény – volt, amely nem élte túl a török időköt. Ennek mára nyoma sem maradt, a közelben viszont, a falu öreg temetőjében most is megvan az Árpád-kori település szép régi temploma.

A torony nélküli, keletelt hossz tengelyű épület a kis faluhoz képest figyelemre méltó nagyságú és megjelenésű. Teljes hossza eléri a húsz métert, sarkain támpillérekkel megerősített, oromzatos hajója kilenc méter széles. A csúcsíves korbélletű diadalív egy szabályos nyolcszög három oldalával zárul, boltozatos szentélyt választ el a sík mennyezetű hajótól. A szentély északi oldalához kis boltozott sekrestye csatlakozik.

A hajó nyugati végén eredetileg egyetlen tágas ívvel alátámasztott urasági karzat volt, amelyet később, a XVIII. században két oszloplábbal erősítették meg.

A kellemes arányú templom dél felől nézve mutatja a legszebb arcát. Az 1973–74-ben elvégzett régészeti kutatás a barokk kori homlokzat alól kihámozta a korábbi, XIII. századi bejáratot és a fölötté látható négy ablakot. Az egyforma keskeny, tölcserbélletű nyílások mellett a szentélyen is előkerült egy korabeli ablak, a feltárt román kori kapuzat körül pedig szépen kirajzolódtak az eredeti, timpanonnal díszített falazat részletei. A régész jelentése megállapítja, hogy a templom teljes mai tömegében egy időben, a legvalószínűbben 1270 táján épült, formajegyei a román kor és a gótika közötti stílusváltás átmeneti időszakát tükrözik.

Az ismert történeti háttérből az is kirajzolódik, miért lehetett e mostani falucskának ilyen tekintélyes egyháza a középkorban. A helység neve az 1331 és 1347 között felvett pápai tizedösszeírásban szerepel először Seyner alakban. A dézsmajegyzék a veszprémi egyházmegye segesdi esperességéhez tartozó templom Jakab nevű papját is megemlíti, a plébánia régi védőszentjét azonban nem ismerjük. A somogyi szabad királyi kondások birtokán lévő község – neve is a disznópásztor szláv alakjára, a „szvinyér”-re utal – birtokosa 1354-ben a Szenyéri család. 1425-ben a szomszédos tapsonyi János a falu urasága. 1482-ben a hasonló nevű vár alatt lévő Szenyér – „oppidum Zenyer sub castello Zenyer” – már mezővárosi település rangjára emelkedik, királyi kiváltságokkal bír. Később többször gazdát cserélt, majd a törökök közeledtével az őrség felgyújtotta és elhagyta a várat. A település elpusztult, lakói elmenekültek, s csak 1715 körül kezdett újra benépesedni. Az 1748. évi egyház-látogatási jegyzék könyv még mindig romos állapotban lévőnek írja le a templomot, újjáépítése ezután kezdődhetett. A barokk jegyében történt renováláskor a falakat egy méterrel visszabontották, ezért került olyan aránytalanul közel az ereszpárkányhoz a szabályos román kori ablaksor. A déli kapuzatot ugyanekkor befalazták, a nyugati oldalon nyitottak új bejáratot, amely elé kis nyitott előteret is építettek. A hajó és a szentély falába tágas ablakokat vágtak. Ezeket az előnytelen változtatásokat a negyed századdal ezelőtti emlékei helyreállítás orvosolta. Az országútról alig észrevehető, kis erdő mögött rejtőzködő szenyéri templom ritka egységesen megmaradt, eredeti középkori mivoltában csodálható meg. Közelében szép régi sírkeresztek és corpusok, pompás örökzöld fák érdemelnek további figyelmet.

Ludwig Emil, mno.hu

Ajánló